

Uusi alku 11

Jeesusta vastaan aletaan punoa juonta

Mark 3:1-7

Savonlinnan Tuomiokirkko, 14.4.2010

Edellä olemme kuulleet, kuinka Jeesuksen julkinen toiminta alkoi saada vastaansa vastustusta, jomelkein heti, kun hän aloitti saarnaamisen ja parantamisen. Tätä Markus kuvaa sikermällä, jota on kuvattu tutkimuksessa otsikolla ”Kapernaumin väittelyt”. Näissä väittelyissä Jeesusta syytettiin: 1) siitä, että hän antoi syntejä anteeksi ja teki itsestään Jumalan veroisen, 2) siitä, että hän seurusteli julkisyntisten kanssa 3) siitä, että hän ei paastonnut riittävästi ja 4) siitä että hänen opetuslapsensa eivät pyhittäneet lepopäivää eli sapatia riittävän tarkasti.

Taas kiistellään sapatista

Tuo kiista sapatin pyhittämisestä jatkui. Seuraa viides ns. Kapernaumin väittely. Siinä Jeesus itse on tulilinjalla samasta asiasta, josta fariseukset aiemmin syytivät hänen opetuslapsiaan.

Ja hän meni taas synagoogaan, ja siellä oli mies, jonka käsi oli kuivettunut (Mark 3:1)

Jeesus kävi siis säännöllisesti synagooga jumalanpalveluksessa. Tämä on tärkeä esimerkki meille. Usko ei pysy yllä, jos ei käy yhteisessä messussa. Jos et sellaista harrasta, niin voit miettiä, onko sinun uskosi muka vahvempi kuin Jeesuksen usko, kun pärjääät yksinäsi, vailla seurakunnan julkista ja yhteistä kokoontumista. Jeesus ei pärjännyt.

Tänä sapatina synagoogassa oli mies, jonka käsi oli ”kuivettunut”. En tiedä millainen vamma se oli, mutta joku lääkäri varmaan osaisi sanoa, mistä oli kyse.

Kommentaarin mukaan apokryfisen ”ebionien evankeliumin” mukaan mies oli ammatiltaan muurari ja hän oli jo aiemmin pyytänyt Jeesukselta apua. Useinhan käy niin, että myöhemmin kertomukset laajenevat, kun hurskas mielikuvitus värittää niitä. Tai sitten voi olla niin, että mies tosiaan oli muurari ja tieto sitä on jotenkin joutunut tähän myöhemmin kirjoitettuun, harhaoppiseen evankeliumikirjaan.

Markus ei tällaisesta mitään mainitse. Hänen huomionsa on tässä kertomuksessa kokonaan siinä ilkeässä väittelyssä, jolla Jeesuksen vastustajat toivovat voivansa saada hänet syytteeseen.

Ja voidakseen nostaa syytteen häntä vastaan he pitivät häntä silmällä, parantaisiko hän miehen sapatina. (Mark 3:2)

Tämä kertoo siitä, että fariseukset eivät enää epäilleet sitä, että Jeesuksella oli yliluonnollisia kykyjä. He vain kärkkäivät ja toivoivat, että hän tekisi parantamistekonsa sapatina. He siis tiesivät, että sapatina synagoogassa olisi tuo kuivettunutkätinen mies ja Jeesus, josta tiedettiin, että hän oli ennenkin parantanut ja suhtautunut arrogantin löperösti sapatiiin. Oli siis odotettavissa, että tänä sapatina hän parantaisi miehen. Kun näin tapahtuisi, he saattaisivat nostaa Jeesusta vastaan syytteen ja saada hänet kiipeliin.

Ilmeisesti fariseukset olivat katkeroituneet Jeesukselle, koska hän oli pärjännyt aiemmissä väittelyissä niin hyvin heitä vastaan. Tämä kauna ja aiheeton viha pukeutui hyvin hurskaaseen ulkokuoreen: Jeesus oli Jumalan ja hänen lakinsa halveksija, joka piti saada kuriin.

Minusta tämä on hyvin samankaltainen asetelma kuin mistä kirkkoa ja kristittyjä nykyisin syytetään julkisuudessa. Sehän tapahtuu usein vetoamalla etiikkaan ja moraaliin. Väitetään esimerkiksi, että meidän kristittyjen jumalakuva on niin väkivaltainen ja seksuaalisesti vääristynyt, että sen opettaminen on eettisesti arveluttavaa. Varsinkin kristillisiä kouluja on vastustettu, koska ne eivät kuulemma alistu yhteiskunnan eettisesti oikeiksi havaitsemiin seksuaalinormeihin ja sukupuolirooleihin. Ihan kuin yhteiskunnassamme saisi vallita vain yhdenlainen käsitys noista asioista. Ja samalla hurskastellaan sillä, miten suvaitsevaisia ollaan ja miten kirkko ei ole yhtään niin suvaitsevainen!

Jeesuksen vastahyökkäys

Jeesus ei pelännyt tuollaisia tekopyhiä hurskastelijoita. Kuin lukien vastustajiensa ajatukset, hän pyysi esiin miehen, johon kaikkien ajatukset jo olivat kohdistuneet.

Niin hän sanoi miehelle, jonka käsi oli kuivettunut: "Nouse ja astu esille".
Ja hän sanoi heille: "Kumpiko on luvallista sapattina: hyvääkö tehdä vai pahaa, pelastaako henki vai tappaa se?" Mutta he olivat vaiti. (Mark 3:3-4)

Tässä on kyseessä vastahyökkäys. Jeesuksen sanat fariseuksille on asetettu siten, että niihin ei voi vastata kuin yhdellä tavalla: sapattina on tehtävä hyvää, ei pahaa. Juutalaisen etiikan mukaan ihmishengen pelastaminen hengen hädästä oli luvallista sapattinakin; se meni siis ohi ehdottoman kiellon, joka kielsi tekemästä sapattina työtä. Jeesuksen hyökkäyksen takana tuntuu olevan tämä ajatus: Miesparan kaikki toivo on nyt tuon käden paranemisessa. Jos Jeesus jättäisi auttamatta, se olisi pahan tekemistä, kuin tappamista.

Jeesuksen vastustajat ovat niin hämmentyneitä, että he eivät keksi ilmeistä vastausta, jonka he olisivat voineet antaa: Ei tuo mies ollut missään hengen hädässä. Parantamista olisi ihan hyvin voinut lykätä seuraavaan päivään, arkipäivään, jolloin työtä sai tehdä.

Ehkä syynä siihen, että fariseukset eivät keksi tätä ilmeistä vastausta, on se, että Jeesuksen sanoissa on muutakin. Ne menevät fariseusten sydämeen saakka ja paljastavat heidän salaisen pahuutensa. Tosiasiassa fariseukset ovat sydämissään pahantekijöitä, murhamiehiä. He kärkkyvät, miten pääsisivät syyttämään Jeesusta ja sitten viemään häneltä hengen Mooseksen lain varjolla. Ulkokuori on siis puhdas; hieno sapatinvietto ja Jumalan lain puolustus on heidän pinnalta katsottu motiivinsa. Mutta sisimmässään he ovat tekemässä sapattina pahaa ja tappamassa henkiä; sekä Jeesuksen henkeä että myös tuon parannettavan henkeä.

Fariseukset tuntevat sydämessään, että näinhän se on. Siksi he eivät voi vastata mitään, vaan ovat hiljaa.

Jeesuksen murhe, sääli ja viha paatumusta kohtaan

Silloin hän katsahtaen ympärilleen loi vihassa silmänsä heihin, murheellisena heidän sydämensä paatumuksesta, ... (Mark 3:5)

Jeesuksen katseessa on samanaikaisesti sekä Jumalan vanhurskasta vihaa että myös armahtavaa sääliä. Hän sääli fariseuksia siitä, että he olivat paatuneita.

Sydämen paatumuksella tarkoitetaan Uudessa testamentissa epäuskoa ja Kristuksen kieltämistä.

Veljet, jotta ette olisi oman viisautenne varassa, teidän tulee tuntea tämä salaisuus: paatumus, joka on kohdannut osaa Israelin kansasta, kestää siihen asti kun muista kansoista koottava määrä on tullut täyteen. (Room 11:25)

Hän nousi veneeseen heidän luokseen, ja tuuli tyyntyi. Opetuslapset olivat hämmästyksestä suunniltaan. Sekään, mitä leiville tapahtui, ei ollut avannut heidän silmiään. Niin paatuneet heidän sydämensä olivat. (Mark 6:51-52)

Jeesus puhui heille vakavasti: "Olkaa varuillanne. Varokaa fariseusten ja Herodeksen hapatetta." Mutta he vain puhelivat keskenään siitä, ettei heillä ollut leipää. Jeesus huomasi sen ja sanoi: "Miksi te puhutte siitä, ettei teillä ole leipää? Ettekö vielääkään ymmärrä, ettekö käsität? Onko teidän sydämenne paatunut? (Mark 8:17)

Vaikka Jeesus oli tehnyt monia tunnustekoja ihmisten nähden, nämä eivät uskoneet häneen. Näin kävi toteen profeetta Jesajan sana: "Herra, kuka uskoi meidän sanomamme? Kenelle ilmaistiin Herran käsivarren voima?" He eivät voineet uskoa, sanoohan Jesaja toisessa kohden: "Hän on sokaissut heidän silmänsä ja paaduttanut heidän sydämensä, jotta he eivät silmillään näkisi eivätkä sydämellään ymmärtäisi, jotta he eivät kääntyisi enkä minä parantaisi heitä." Näin Jesaja sanoi, koska oli nähnyt Kristuksen kirkkauden; juuri Kristusta hän sanoillaan tarkoitti. (Joh 12:37-40)

Paatumus on toisaalta ihmisen luontainen tila. Me olemme luonnostamme vieraantuneet Jumalasta niin pahoin, että Jumalan Hengen pitää herätellä meidän henkeämme monenlaisilla tavoilla, jotta Kristuksessa oleva mahdollisuus jumalayhteyteen kirkastuisi meille.

Paatumus ei siis aina tarkoita sellaista pahuutta ja murhanhimoa, jota fariseukset sisimmässään puhkuivat Jeesusta vastaan.

Vaikka kyllä sekin toisaalta on melko yleistä. Luontainen paatumus saa ihmisen inhoamaan ja kavahtamaan sitä ainoaa, joka voi meidät pelastaa paatumuksen vallasta.

Muistan hyvin, kuinka itse inhosin Jeesuksessa lähes kaikkea, ennen kuin rippikoulussa opin uskomaan häneen. En voinut edes lausua hänen nimeään ääneen, vaan puhuin "Kiesuksesta". Varmaan samasta syystä nykyisin puhutaan "Jessestä" ja lällyä tekopyhyyttä sanotaan "jeesusteluksi". Itselleni oli erityisen inhottavaa kuulla Jeesuksen sovintoverestä tai ristinkuolemasta minun puolestani. Ihmettelin joskus itsekin, miksi se herätti minussa niin vastenmielisiä tunteita.

Nyt tiedän, että syynä oli juuri sydämen paatumus. Enkä minä silti ollut mikään ongelmanuori, vaan luokkani paras oppilas, fiksu, filmaattinen ja "eettinen" ja oikeudenmukaisuutta arvostava.

Edellä kirjoitin, että Jeesus sääli fariseuksia heidän sydämensä paatumuksesta.

Jeesus tietää, että paatuneella sydämellä ei ole hyvä elää. Ei se ole ihmisarvoista elämää. Siinä on kyse paholaisen vankina olemisesta

"Kun väkevä mies vartioi linnaansa ase kädessä, hänen omaisuutensa on turvassa. Mutta jos toinen vielä väkevämpi hyökkää hänen kimppuunsa ja voittaa hänet, tuo väkevämpi ottaa häneltä aseet ja varusteet, joihin hän luotti, ja jakaa saamansa saaliin.

Joka ei ole minun puolellani, on minua vastaan, ja joka ei yhdessä minun kanssani kokoa, se hajottaa. (Luuk 11:21-23)

Jeesus olisi halunnut rynnätä fariseuksia vankinaan pitävän paholaisen kimppuun ja vapauttaa heidät heidän paatumuksestaan. Mutta se ei ollut nyt mahdollista. Siksi hän saattoi vain sääliä heitä.

Samalla hänen katseessaan oli Jumalan vihaa. Jumala vihaa valhetta, sitä että totuutta ja oikeutta peitellään ja yritetään saada sellainen näyttämään eettiseltä ja oikealta. Jumala vihaa sitä, että Messiasta ei oteta vastaan vaan hänestä ja häneen uskomisesta tehdään pimeyttä.

Sillä Jumalan viha ilmestyy taivaasta kaikkea ihmisten jumalattomuutta ja vääryyttä vastaan, niiden, jotka pitävät totuutta vääryyden vallassa, sentähden että se, mikä Jumalasta voidaan tietää, on ilmeistä heidän keskuudessaan; sillä Jumala on sen heille ilmoittanut. (Room 1:18-19)

Ratkaisu

Hiljaisuutta kesti jonkin aikaa. Jeesus katseli vastustajiaan ja esiin kutsumaansa miestä. Lopulta hiljaisuuden katkaisi hänen puheensa:

. . . ja sanoi sille miehelle: "Ojenna kätesi". Ja hän ojensi, ja hänen kätensä tuli jälleen terveeksi. (Mark 3:5)

Kuivettunut käsi oli sellainen, ettei sitä voinut ojentaa. Nyt Jeesus käski kuitenkin tekemään mahdolloman, ojentamaan käden. Ja Jeesuksen sanojen voimasta se olikin mahdollista. Käsi oli terve.

"Nyt saamme hänet hengiltä"

Tavallisesti parantamisihmettä seuraa niitä kuvaavissa kertomuksissa kuvaus siitä, kuinka ihmiset alkavat ylistää Jumalaa suureen ääneen. Tässä sellaista ei kuitenkaan ole. Pahaenteinen hiljaisuus jatkuu. Jeesuksen vastustajat ovat saaneet toiveensa läpi.

Mooseksen lain mukaan sapatin rikkojaa oli rangaistava kuolemalla:

Sitä, joka sapatin pyhyyttä loukkaa, rangaistakoon kuolemalla. Jokainen, joka tekee sapatina työtä, poistettakoon kansansa keskuudesta. Kuutena päivänä viikossa tehtäköön työtä, mutta seitsemäs päivä on sapatti, Herran pyhä lepopäivä, ja jokaisen, joka tekee työtä seitsemäntenä päivänä, on kuoltava. Sukupolvesta toiseen israelilaiset viettäkööt sapatia ja pitäkööt sen kunniassa. Se on heidän ikuinen velvollisuutensa. (2 Moos 31:14-16)

Niinpä fariseuksilla oli nyt hyvä ase Jeesusta vastaan. He olivat joutuneet julkisesti tappiolle väittelylle. Mutta tämä ei jäisi tähän!

Ja fariseukset lähtivät ulos ja pitivät kohta herodilaisten kanssa neuvoa häntä vastaan, surmataksensa hänet. (Mark 3:6)

Herodilaiset olivat kuningas Herodeksen kannattajia. Oikeastaan fariseusten olisi kuulunut pitää heitä pahimpina vihামীhinään, olihan Herodes vihattujen roomalaisten vasalli ja fariseusten

pääideana oli olla isänmaallinen uskontopuolue ja vastustaa vieraita vaikutteita ja vastustaa sellaisten edessä rähmällään olevia herodeslaisia.

Mutta kun Jumalan Poika pitää saada hengiltä, niin entiset vihamiehetkin löytävät toisensa ja liittyvät yhteisrintamaan. Tämä osoittaa vakuuttavalla tavalla, kuinka vahvasti paholainen pitää hallinnassaan syntisiä.